

Elektrik abonelerinden tahsil edilen güvence bedellerinin iade edilmesi durumunda ortaya çıkan farkın kdv'ye tabi olup olmayacağı, gelir vergisi tevkifatı yapılıp yapılmayacağı ve belge düzeni hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	51421814-130[1-2012/391]-82
Tarih	01.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

DENİZLİ VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

(Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü)

Sayı : 51421814-130[1-2012/391]-82

01/08/2013

Konu : Elektrik abonelerinden tahsil edilen güvence bedellerinin iade edilmesi durumunda ortaya çıkan farkın kdv'ye tabi olup olmayacağı, gelir vergisi tevkifatı yapılıp yapılmayacağı ve belge düzeni hk.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ile şirketinizin elektrik abonelerinden tahsil ettiği güvence bedellerinin, aboneliğin kapatılması halinde güncelleştirilerek iade edildiği belirtilerek, bu durumda ödenen güncelleştirme farkı için vergi mükellefi olan müşterilerinizden fatura talep edilip edilmeyeceği, talep edilmesi halinde bu ödemenin KDV ne tabi olup olmayacağı, vergi mükellefi olmayan müşterilerinize yapılan ödemeler için gider pusulası düzenlenip düzenlenmeyeceği, düzenlenmesi halinde gelir vergisi stopajı yapılıp yapılmayacağı hususunda bilgi verilmesi istenilmiştir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı, safi kurum kazancının tespitinde de Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun "Bilanço esasına göre ticari kazancın tespiti" başlıklı 38 inci maddesinde, bilanço esasına göre ticari kazancın, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet fark olduğu, bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce işletmeye ilave olunan değerlerin bu farktan indirileceği işletmeden çekilen değerlerin ise farka ilave olunacağı ve ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu Kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulacağı belirtilmiştir.

Ticari kazancın tespitinde iki temel ilke geçerlidir. Bunlar "dönemsellik" ve "tahakkuk esası" ilkeleridir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibariyle kesinleşmiş olması, yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemde kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Bu esas dikkate alındığında bir gelir unsurunun, özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibariyle kesinleştiği dönem kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 75 inci maddesinin birinci fıkrasında, sahibinin ticari, zirai veya mesleki faaliyeti dışında nakdi sermaye veya para ile temsil edilen değerlerden müteşekkil sermaye dolayısıyla elde ettiği kar payı, faiz, kira ve benzeri iratların menkul sermaye iradı olduğu hüküm altına alınmıştır.

Anılan maddenin ikinci fıkrasının (6) numaralı bendinde de; "Her nevi alacak faizleri (Adi, imtiyazlı, rehinli, senetli alacaklarla carî hesap alacaklarından doğan faizler ve kamu tüzel kişilerince borçlanılan ve senede bağlanmış olan meblağlar için ödenen faizler dahil.)" hükmüne yer verilerek suretiyle alacak faizinin menkul sermaye iradı sayılacağı belirtilmiştir.

Ayrıca, aynı Kanunun vergi tevkifatına ilişkin 94 üncü maddesinde, alacak faizlerinden vergi tevkifatı yapılacağına dair bir hükme yer verilmemiştir.

Bu düzenlemeler çerçevesinde, abonelerden alınan güvence bedellerinin mevduat v.b. şekillerde değerlendirilmesinden elde edilen gelirlerin ilgili dönemlerde kurum kazancınıza dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, ayrılan abonelere iadenin güncelleştirilmiş değer üzerinden yapılması nedeniyle ödenen fark tutarlarının da tahakkuk ettiği dönemde kurum kazancının tespitinde gider olarak dikkate alınması mümkündür.

Öte yandan, Şirket tarafından tahsil edilen güvence bedellerinin aboneliğin kapatılması durumunda, güncelleştirilerek iade edilen fark tutarlarının alacak faizi olarak değerlendirilmesi ve vergi mükellefiyeti bulunanların işletmeleri ile ilgili olan ödemeleri gelir olarak dikkate almaları, vergi mükellefi olmayanlar açısından ise söz konusu ödemelerin anılan Kanunun 85 inci ve 86 ncı maddeleri uyarınca tevkifata ve istisnaya konu olmayan menkul sermaye iratları için öngörülen beyan haddini (2012 yılı için 1.290 TL) aşması halinde, tamamının yıllık beyanname ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bununla birlikte, Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinde, alacak faizlerinden vergi tevkifatı yapılacağına dair bir hüküm bulunmadığından gelir vergisi tevkifatı yapılmayacaktır.

KATMA DEĞER VERGİSİ YÖNÜNDEN

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun birinci maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendinde; ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, elektrik abonelerinden tahsil edilen güvence bedellerinin, aboneliğin kapatılması halinde şirketiniz tarafından güncellenerek geri ödenmesi işlemi, bir teslim veya hizmet ifası kapsamında değerlendirilemeyeceğinden katma değer vergisine tabi tutulmayacaktır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

Bilindiği üzere; 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde, "Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır." şeklinde tanımlanmış, 232 nci maddesinde de; "Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1. Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara,
2. Serbest meslek erbabına,
3. Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara,
4. Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere,
5. Vergiden muaf esnafa

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler. " hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun 234 üncü maddesinde ise, birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan serbest meslek erbabının ve çiftçilerin, vergiden

muaf esnafa yaptırdıkları işler veya onlardan satın aldıkları emtia için tanzim edip işi yapana veya emtiayı satana imza ettirecekleri gider pusulası vergiden muaf esnaf tarafından verilmiş fatura hükmündedir. " hükmü yer almaktadır.

Buna göre, söz konusu güncelleştirme farkı için vergi mükellefi olan müşterilerinizin fatura düzenlemesi, mükellef olmayanlara yapılan iadelerde de şirketinizce gider pusulası düzenlenerek karşı tarafa imzalatılması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026